

ЗМІСТ

МЕКСИКАНСЬКІ ХРОНІКИ

ПЕРЕДМОВА.....	9
ПРОПЕДЕВТИКА.....	13
ЗАГУБЛЕНА МРІЯ.....	15
ЛЮЗІІ.....	33
ЛЮДИ ВОГНЮ.....	45
УПЕРЕД, НА МЕКСИКУ!.....	56
ТЕОТІУАКАН — ТУТ ПОЧИНАЛИСЯ БОГИ.....	70
LUCHA LIVRE.....	89
СЛІДАМИ НУНЬЄСА ДЕ БАЛЬБОА.....	98
МЕКСИКАНСЬКИЙ ВОЛОЦЮГА.....	109
ДІМ УДАЛИНИ ВІД ДОМУ.....	120
ГЕЛАГЕТСА І МЕСКАЛЬ.....	135
ТАЇНА ПАЛЕНКЕ.....	149
REMBO STUFF.....	162
ТУТ БУЛИ МАЯ.....	179
ДВАДЦЯТЬ ЄВРО, П'ЯТДЕСЯТ ЦЕНТІВ І ОДИН АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОЛАР.....	191
ОСТАННІ ШТРИХИ: ПРОЩАННЯ З МРІЄЮ.....	203
ПІСЛЯМОВА.....	208

ПОДОРОЖ НА ПУП ЗЕМЛІ

ONCE IN ATACAMA DESERT.....	217
МІЖ ДВОХ СВІТІВ: ПЕРЕДІСТОРІЯ.....	222

ЧАСТИНА І. ЦАРСТВО ВУЛКАНІВ

НАЙДОВШИЙ МЕРИДІАН.....	250
-------------------------	-----

КРОЛИКИ НА КОТОПАКСІ.....	256
ХОСТЕЛ «ТРАНСИЛЬВАНІЯ» ТА ДВАДЦЯТЬ ХВИЛИН В АМАЗОНІЇ.....	275
ВУЛКАН ТУНГУРАУА	287
FRONTERA.....	292

ЧАСТИНА II. МАНДРИ КРАЇНОЮ ІНКІВ

ТОЙ ДЕНЬ У ТРУХІЛЬЙО	306
ЗАГАДКА ПУСТЕЛЬНОГО ПЛАТО	320
ЯК БОГИ НАСКИ КАРАЮТЬ ЗА ОСКВЕРНЕННЯ МОГИЛ.....	329
У СЕРЦІ ІМПЕРІЇ	343
МАЧУ-ПІКЧУ — ЦИТАДЕЛЬ НА НЕБЕСАХ	350
НА БЕРЕГАХ ТІТІКАКИ.....	362

ЧАСТИНА III. ЧИЛІЙСЬКА ПУСТЕЛЯ

ДОЛИНА СМЕРТІ.....	378
ПІШКИ ЧЕРЕЗ ПУСТЕЛЮ.....	384
ГЕЙЗЕРИ ЕЛЬ ТАТІО ТА ПОВЕРНЕННЯ В ДОЛИНУ СМЕРТІ	396

ЧАСТИНА IV. ЗЕМЛЯ ХОТУ МАТУ'А

ТЕ ПІТО О ТЕ ХЕНУА: ULTIMATE DESTINATION	410
СУЧАСНЕ ЖИТТЯ НА ОСТРОВІ ПАСХИ	422
РАНО-ПАРАКУ: LA FABRICA DE LOS MOAIS	432
ТАЄМНИЦЯ СТВОРЕННЯ ТА ПЕРЕСУВАННЯ ВЕЛЕТІВ	449
СЕЛИЩЕ ОРОНГО І ВЕЛИКИЙ ФУТБОЛ	456
АНАКЕНА	466
КОХАУ РОНГО-РОНГО	475
УРОК ОСТРОВА ПАСХИ.....	485
THE DAY THAT NEVER COMES	499

ЛЮБОВ І ПІРАНЬІ

ВІД АВТОРА.....	505
СОКИРИ АМУРА.....	507
ЗДАВАЛОСЯ Б, ДО ЧОГО ТУТ БРАЗИЛІЯ?.....	522
КИЇВ — КУЯБА.....	534
ТРАНСПАНТАНЕЙРА.....	551
СТЕЖКАМИ ПАНТАНАЛУ.....	574
РИБОЛОВЛЯ НА ПІРАНІЙ.....	595
ЗАБАВКИ З КРОКОДИЛАМИ.....	611
ГІМН УКРАЇНИ, СЕНЬЙОРИ!.....	625
ДАМБА «ТАІПУ» І ПОДВІЙНИЙ ВІЗИТ ДО ПАРАГВАЮ.....	640
JOAQUINA BEACH PARTY.....	655
ЗАКІНЧЕННЯ.....	668
ГЕПІ-ЕНД ДЛЯ ХЛОПЦІВ.....	673
ГЕПІ-ЕНД ДЛЯ ДІВЧАТ.....	679

НА ЗЕЛАНДІЮ!

КОРОТКИЙ ВСТУП ПРО ТЕ, ЩО ЦЯ КНИГА МАЛА БИ БУТИ ІНШОЮ.....	691
---	-----

ЧАСТИНА I. ЄГИПЕТСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ

КАЧЕНЯТА СЕРЕД МОРДОРУ.....	696
КАЇРСЬКИЙ СЮРПРИЗ.....	703
CAIRO CRACKDOWN.....	709
БЕДЛАМ.....	733
ВТЕЧА.....	743

ЧАСТИНА II. ВЕЛИКА ДАМАСЬКА НЕПРИЄМНІСТЬ

ВІЗА.....	756
АРАБСЬКЕ WELCOME.....	762

АРТИЛЕРІЯ ВСТУПАЄ У БІЙ	778
ОСТАННІЙ АКОРД	791

ЧАСТИНА ІІІ. НА ЗЕЛАНДІЮ!

ПОЧАТОК АВАНТЮРИ.....	800
ЦЕ СХОЖЕ НА ПЛАН!.....	809
НАЙДОРОЖЧА ВІЗА, НАЙДОВШИЙ ПЕРЕЛІТ	823
У ТИЛУ ВОРОГА	834
SO LET IT BE WRITTEN, LET IT BE DONE	852
МІСЦЮ ЗАВЕРШЕНО?	861
ПРО ДОН КІХОТА І САНЧО ПАНСУ	871

ПЕРЕДМОВА

Чіанас. Джунглі. Загублені серед покручених ліан і віковичних дерев руїни мая. Покришені стіни високих пірамід, на підніжжя яких видряпуються зелені нетрі. Неглибокі, але швидкі потічки, які сердито вирують і клекочуть, заступаючи дорогу в найбільш невідповідний момент. Повсюди таємничі написи та знаки. А ще — спека. Палючими клубами вона вривається в легені, з кожним подихом, із кожним кроком вичавлює з тіла останні краплинки вологи...

Попереду, між обвислими ліанами та вогким листям, бовваніє спина невисокого провідника-індіанця. Смаглявий нащадок мая старанно прорубує дорогу в хащах, вправно орудуючи величезним мачете. Він не розуміє англійської і, мабуть, не вельми знає іспанську. Мабуть — бо то важко сказати достеменно. Кароокій індіанець увесь час похмуро мовчить і просто веде за собою трьох нахабних гринго, які наважилися кинути виклик його джунглям.

Мимоволі мозок обплітають моторошні думки про те, що ж буде, якщо провідник раптом зникне. Адже ота худа спина вдалині та гострий мачете, який зі свистом розсікає тягуче глизяве повітря, раз за разом вриваючись у малахітове тіло джунглів, — оце й усе, що може повернути нас назад до нормального світу, весь наш зв'язок із цивілізацією. Хоча на той момент здавалося, що того світу просто не існує, а ХХІ століття нам усім примарилось у сні.

Над головою захлинаються оглушливим ревом невгамовні мавпи-ревуни, ховаючись від поглядів у густих кронах тропічних дерев. Розмаїті папути з довжелезними чорними дзьобами байдуже розглядають нас, ліниво погойдуючи головами. Першим іде індіанець, за ним дріботить кощава, як смерть, куцохвоста дворняга. Далі чеберяє Френк, чорнявий кремезний Френк із Нью-Йорка, який невідомо чим керувався, коли потягнув за собою до цього смарагдового пекла Крістіну. Крістіна, його дівчина, крокує слідом, відстаючи від свого бойфренда метрів на 10. Я замикаю процесію.

І більше нікого, абсолютно нікого на десятки кілометрів довкола. Хто я такий? Ніхто. Такий собі шкет з України...

Ви запитаете, що молодий шкет з України робить у мексиканських джунглях? Я... я навіть не знаю. На ту мить я сам не раз питав себе, що в дідька я там роблю.

Учора ввечері ми залишили Яшчилан (*Yaxchilan*), що означає «зелені камені» мовою мая, хоча наш провідник уперто називав його Ісанканак. Я пам'ятаю, як сидів там на вершечку однієї з пірамід, звідки проглядався клапчик брудних вод річки Усумасінти, і дивився крізь той просвіт на інший берег — там починалася Гватемала. По спині та руках дзюрками збігав солоний піт, а над головою ненаситною хмарою гуділи москіти.

І то був лише початок. Десь там, унизу, ще були люди. Там навіть можна було купити холодної води. А зараз я навіть гадки не мав, в якій частині Юкатану ми перебували...

.....

Усі події та люди не є вигаданими. Я навіть не змінював імен.

Однак я хочу, щоб ви відразу зрозуміли, що це не звичайна книга про Мексику, не туристичний довідник, не порада для самотніх мандрівців і навіть не життєпис. Це не проста розповідь про те, як якийсь хлоп з України, дослухавшись безумного поклику серця, одного спекотного літа рвонув на інший континент за 12 тисяч кілометрів від дому та перетнув *Estados Unidos Mexicanos*¹ від західного до східного узбережжя. Зовсім ні... Це історія про зухвалу й абсурдну Мрію, яка завдяки безладній суміші з віри й упертості, рясно приправлених справжнім шаленством, зрештою втілилась у життя.

.....

Попри те, що вирушав я до Мексики сам-один, здійснити таку подорож було б неможливо без підтримки багатьох людей по обидва боки Атлантичного океану. Завжди траплявся на шляху той, хто допомагав порадою, виручав у складній ситуації або просто міг потеревенити зі мною ні про що, розкинувшись навпроти у безрозмірному фотелі в якомусь богом забутому мексиканському хостелі й розбавляючи жартами нудьгу довгої безсонної ночі.

1 Мексиканські Сполучені Штати, Мексика.

Ви ще зустрінетесь з усіма цими людьми на сторінках моєї книги, однак я хочу виокремити їх усіх ось тут, на початку, висловивши тим самим особливу пошану та респект.

Тож, перерахованим нижче панам і панянкам (громадянство та прописка вказані в дужках) оголошую подяку звичайну: Франциску (Венесуела, проживає десь у Штатах), подружжю Тіму й Інге Мусше (Бельгія), Роджеру Ауреліо (Мексика, Сан-Крістобаль, штат Чіапас), Хосе Луїсу Ісласу (Мексика, Мехіко), Джеймсу Кадлецеку (США, Техас), Стівену де Треєру та його подружці (Бельгія), Френку та Крістіні (США, Нью-Йорк), а також Хав'єру, Чею, Чею-старшому і його дружині з хостела *La Villada Inn Hostel* в Оахаці (Мексика), найкращого хостела у світі.

Окремою статтею хочеться віддячити хлопцям з *death-metal* групи *In Flames*, яких примхливий випадок звів зі мною в літаку над Італією, і які розпалили в мені пригасле вогнище авантюризму, ж'яру від якого вистачило аж до кінця подорожі. А ще спасибі Володимирові Кличку, який 12 липня 2008-го успішно натовк нахабно-го писка Тоні Томпсону, якраз тоді, коли я киснув усю ніч у Лінате, міланському міжнародному аеропорту, і не мав змоги дивитися поєдинок. Особлива дяка його тренеру, Емануелеві Стюарту, який люб'язно розказав мені про всі перипетії бою наступного ранку в аеропорту Парижа.

Хочеться згадати також і тих, хто відіграв певну роль у моїх поневір'яннях, не надто велику, чиї імена я просто позабував. Це — дві британки (одна з яких навчається у Флориді, а інша... хм... ну, просто британка), руде дівча з Барселони, яке стежило за тим, щоб я не вивалився з вікна автобуса під час спуску до Паленке, наш провідник-мая у джунглях Чіапасу та безіменне американське подружжя, яке відпочивало в *La Villada Inn Hostel* і щоночі вимахувало одне одного так, що виляски розкочувались по всіх горах Оахаки.

Але особливу вдячність, як-то кажуть, подяку найвищого ступеня, оголошую тим, хто, як сказав один із цих «представників» з особливим найвищим ступенем, «зробив і без того чудову подорож ще кращою»: Тому «Retired Traveler'у» О'Коннелу з Австралії, подружній парочці Кену та Рейчел Валерді з Далласу (Ken, I'll be back someday, believe me...¹) і просто парочці Петеру Лампе та Марії Ван дер

1 Кене, одного дня я повернуся, повір мені... (англ.).

Маат з Голландії. Ну й зрештою всьому сімейству Гонзалесів: Мігелю Алонсо Гонзалесу, моєму славному приятелеві, який відіграв чи не найчільнішу роль у тому, що ця авантюра втілилась у життя, його сестрі Алехандрі, матері Ані Марії Пенагос, а також Мігелевим дідові та бабці — Аврааму Пенагосу й Ані Марії Камерас, — які всі вкупі зустріли мене по-царськи у далекому Сан-Крістобалі.

Ви всі доклали руку до того, щоб місяць у Мексиці став одним з найкращих місяців мого життя. Попри те, що ми, можливо, більше ніколи не побачимось, а ви, можливо, й не прочитаєте цих рядків, я в боргу перед вами і ніколи вас не забуду.

ПРОПЕДЕВТИКА

Усім привіт! Ласкаво прошу до читання!

Я довго обмірковував, як почати цю книгу.

Ви ж, либонь, розумієте, що перші слова налаштувують на певний настрій, з яким потім сприймається написане. Згадайте хоча б не раз почуте чи прочитане у дитинстві «жили собі дід та баба...». Одразу після такої прелюдії ви розумієте, що перед вами дитяча казка. Коли ж до рук потрапляє щось масивне у строгій чорній палітурці, де у першому ж абзаці очі натикаються на: «...джерела трансценденталізму заховані глибоко в трансцендентальному ідеалізмі Іммануїла Канта...», то вам, безсумнівно, вельми поталанило, бо надібали чийсь винятково вагомий філософський дорожок. Не треба мати багато лою в голові, щоб зрозуміти, що від такої книжки живота од сміху не надірвеш, тому я не здивуюсь, якщо тієї ж миті ви почали позіхати та крутити головою у пошуках подушки, на якій можна було б подрімати, притуливши до пуза той премудрий філософський трактат.

Іноді, розгорнувши перші сторінки, можна вичитати щось на кшталт: «Чак Норріс мав кепську звичку кожного суботнього ранку бавитись у російську рулетку, заряджаючи набоями весь барабан...». Ну, це, так би мовити, справжня лірика — для душі. Така вишукана увертюра переконливо доводить, що вам до рук потрапила проза найвищого гатунку, а це відразу спонукає зручніше вмотитися у кріслі й із задоволенням заглибитись у високоінтелектуальне читво.

Отож, гадаю, ідею ви схопили.

Чимало часу я міркував над отією першою фразою, прокручуючи в голові найрізноманітніші варіанти, але так і не вигадав нічого путнього. Один за одним у свідомості зринали закручені звороти, пістряві, наче папути у джунглях, але вже за хвилину я їх відбраковував. Я не мав наміру писати пригодницький роман. Так само не хотів, аби ця книга скидалася на автобіографію автора. Кортіло чогось більшого. Прагнув від початку налаштувати читача на щось інше, глибше та серйозніше за те, що він може

почерпнути зі сторінок захопливого роману чи детективу, і водночас — цікавіше та жвавіше, ніж філософські роздуми про життя.

Зрештою я вирішив, що поганий вступ усе ж кращий, аніж ніякого, та почав із того, з чого вся ця історія зав'язалася в реальності.

РОЗДІЛ 1

ЗАГУБЛЕНА МРІЯ

У мене була Мрія. Нічого в тому особливого. Грандіозні чи скромні, серйозні чи безглузді, здійсненні або ж утопічні, — мрії мають усі.

Як і більшість мрій, моя сягала корінням ранньої юності, коли мозок ще не був укритий шкаралупкою цинізму, а очі дивилися на світ по-іншому. Однак на відміну від отих інших мрій, образ яких з роками блякнув і тьмянів, розкисаючи під тягарем обмежень та умовностей, мені вдалося протягти власну Мрію крізь негаразди та прикрощі аж до самого повноліття. Я ніс її із собою доти, поки Мрія не щезла, ставши Реальністю.

Подекуди для Мрії наставали важкі часи. Були екзамени — з попованими нервами, почервонілими від безсоння очима та купою непотрібного мотлоху в довбешці. Був період захоплення важкою музикою — з довгими патлами й одним-єдиним «I wanna be a rockstar¹» у голові. Було перше кохання, яке, як те завше буває, роздвобало на друзки всі інші мрії, як Виговський — війська Трубецького під Конотопом. Проте Мрія лишалася. Хай навіть мала вигляд розмитого марева на задвірках свідомості, ледь відчутного, наче легкий запах лісового вогнища та хвої, яким просякнута футболка після повернення з кількаденного походу в гори. Мені пощастило — я не став одним із тих невдах, котрі занастили та розгубили більшість своїх мрій, продираючись хащами життя, тому завжди (...ну, майже) пам'ятав милозвучне ім'я моєї Мрії. А ймення її було — Мексика.

Та давайте про все по черзі, як-то кажуть, без вереску й штовханини.

Я прийшов у цей світ, нічого не відаючи про його прозаїчність. Щойно навчившись ходити без допомоги старших, ще зовсім

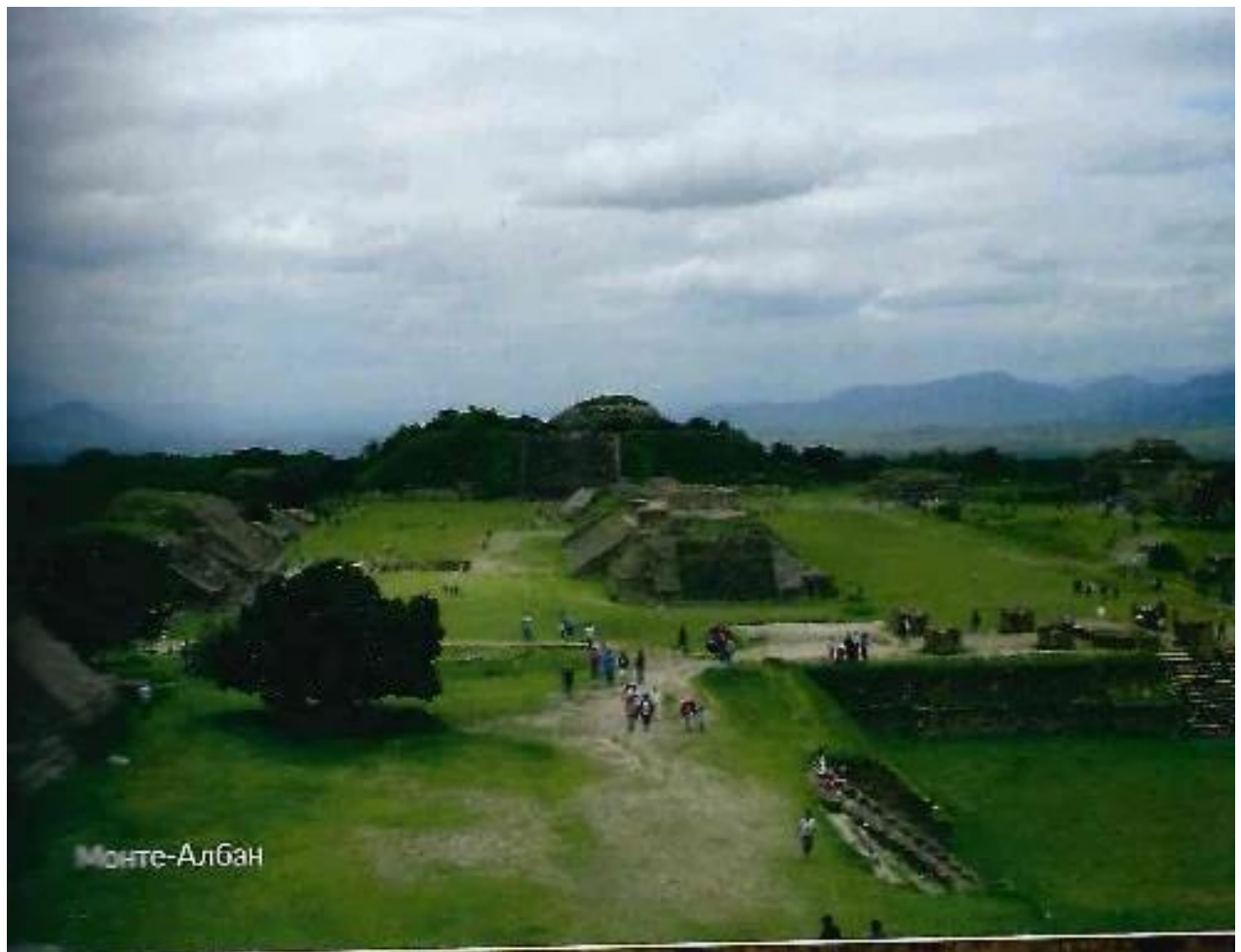
1 Я хочу бути рок-зіркою (англ.).

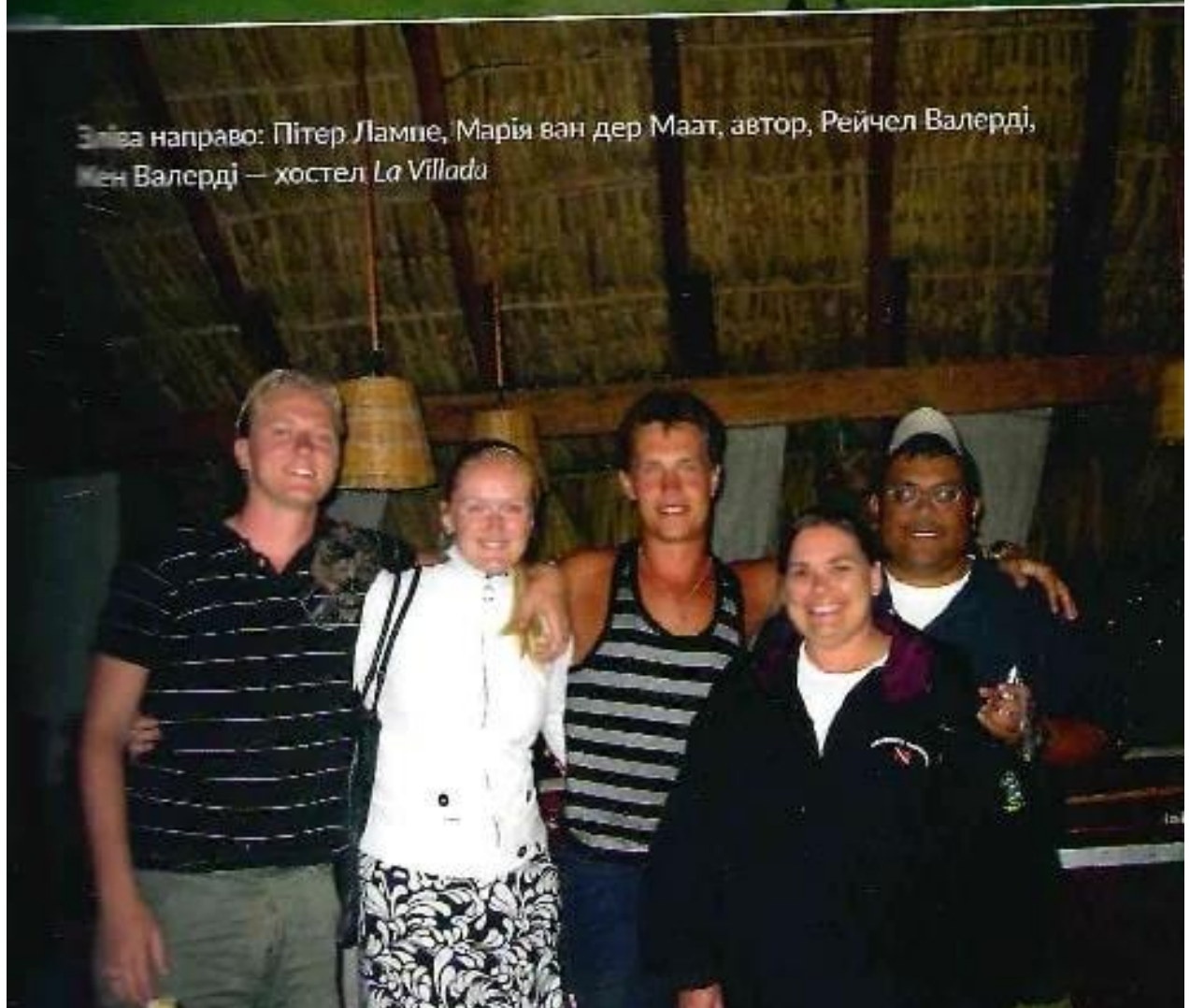
Теотіуакан

Пuebла. Зокало

Монте-Албан

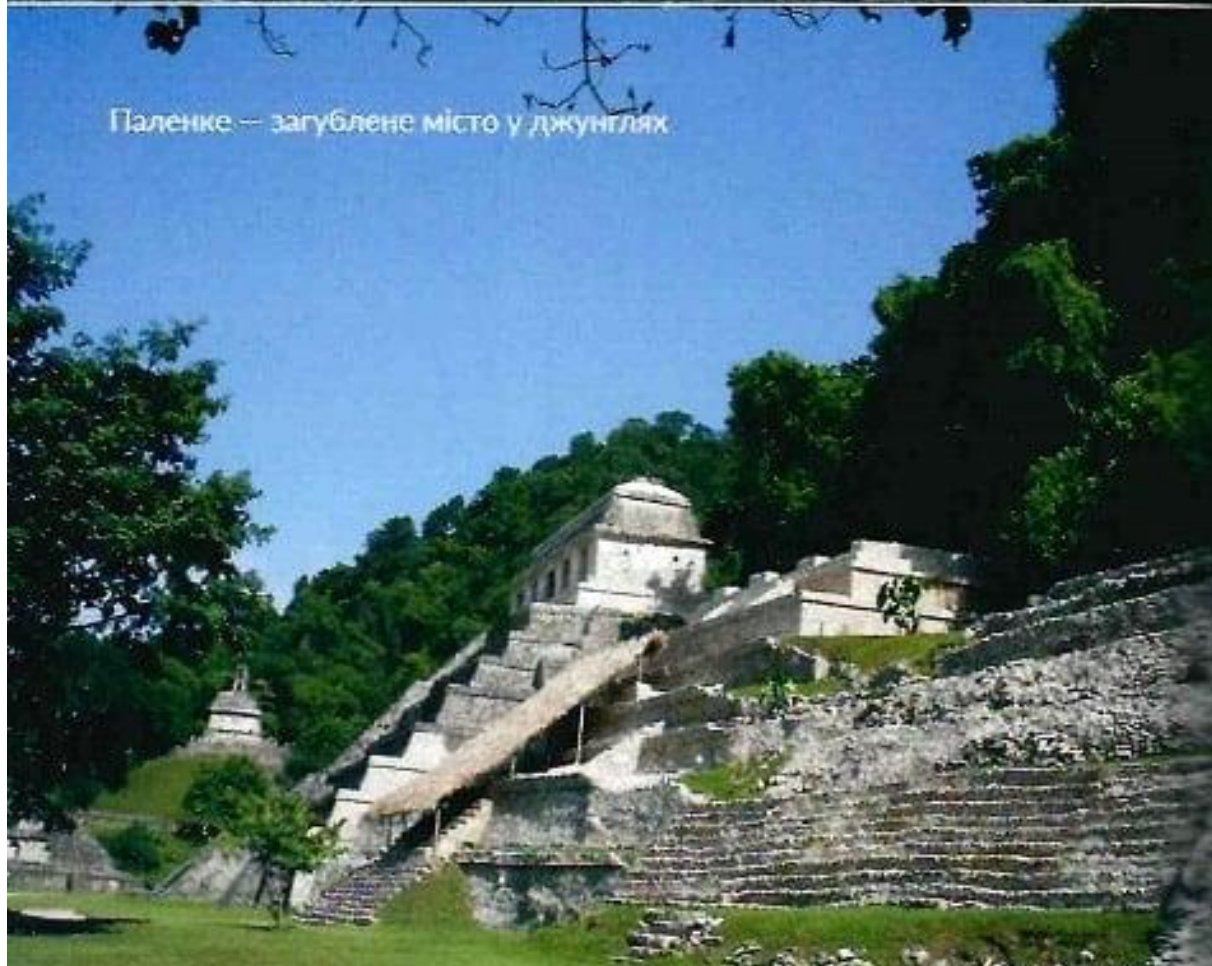

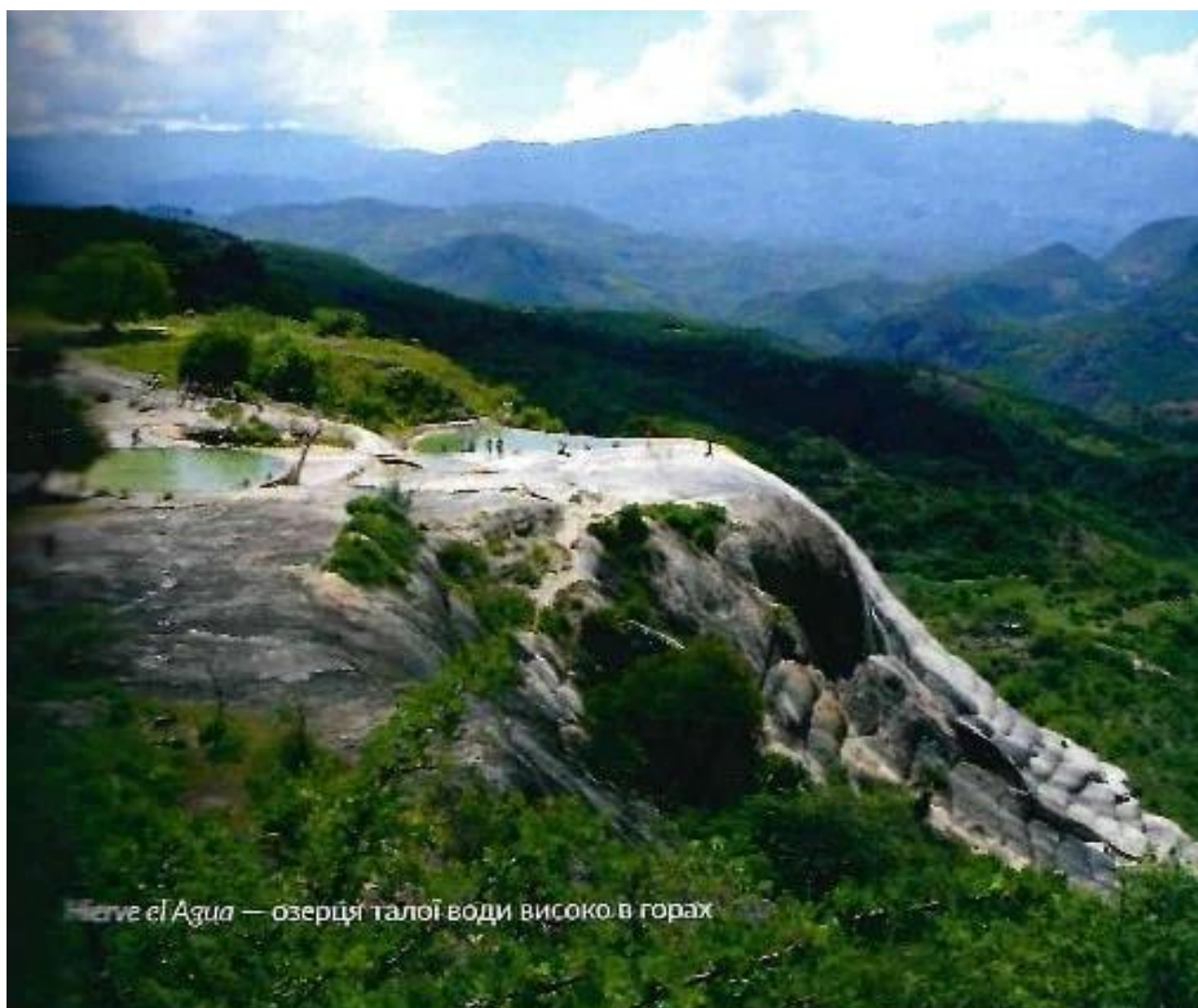
Зліва направо: Пітер Лампе, Марія ван дер Маат, автор, Рейчел Валерді, Мен Валерді — хостел *La Villada*

Гелагетса: танець «ананасів»

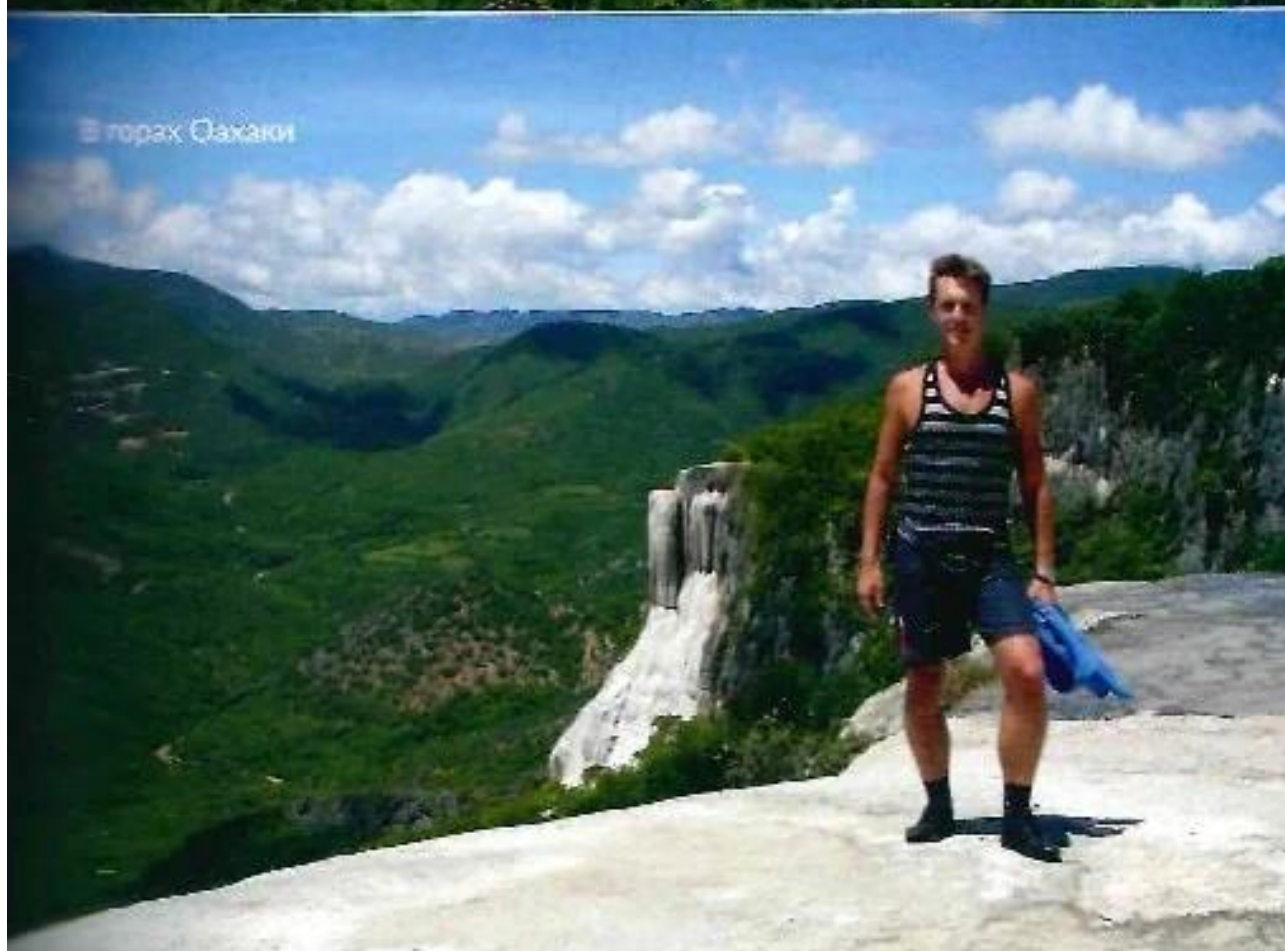

Паленке — загублене місто у джунглях

Нієве ел Азіа — озерця талої води високо в горах

В горах Сахагаи